

Politiek Kernpunten Programma
2014-2018

Voorwoord

Beste JOVD'ers,

Bij het schrijven van dit Politiek Kernpunten Programma (PKP) is getracht om de naam eer aan te doen. Dit document is zeker geen visie op de Nederlandse samenleving. Wel hopen wij dat dit programma alle voor de JOVD relevante standpunten voor de komende vier jaar bevat: een daadwerkelijk politiek programma, vol met kernpunten.

Het kernachtig vermelden van de standpunten van de JOVD is bij het schrijven van dit programma de doelstelling geweest. Dit Politiek Kernpunten Programma komt niet in het vaarwater van de beginselverklaring van de JOVD. De beginselverklaring geeft de coherente visie van de JOVD op de samenleving, het PKP formuleert de concrete gevolgen van die visie.

Ook willen wij benadrukken dat het PKP geen verkiezingsprogramma is. De standpunten in het PKP zijn niet geformuleerd om zoveel mogelijk jongeren te overtuigen om JOVD'er te worden. De JOVD mag zich nooit laten verleiden om standpunten te formuleren uit puur opportunisme. Wel biedt het PKP een heldere positionering van de JOVD in het politieke landschap, een uiterst liberale positionering.

Dit PKP is het gevolg van tien uur aan inspraakavonden, eindeloze discussies binnen de PKP-commissie en ontelbaar veel raadplegingen van Politiek Commissarissen. Uiteindelijk is het vastgesteld door de Algemene Vergadering. Met recht kan dit dus een stuk worden genoemd, van de gehele vereniging.

Liberale groeten,

Paul Le Doux
Dominik Flickweert
Jasper van Hilten
Jim van Mourik
Toine Schouteten
Christiaan Kwint
Tom Leijte

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inhoudsopgave	3
Wonen	4
Infrastructuur & Milieu	5
Energie	7
Veiligheid	8
Juridische thema's	9
Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	11
Onderwijs, Cultuur & Wetenschap	13
Volksgezondheid	15
Immigratie & Integratie	17
Buitenlandse Zaken	20
Europese Unie	22
Defensie	24
Belastingen	26
Economische Zaken	27
Sociale Zaken	28

Wonen

De Nederlandse woningmarkt wordt al decennialang verstoord door onnodige overheidsinmenging. Fiscale stimulering voor het kopen van te dure huizen en het te goedkoop huren bij woningcorporaties hebben de woningmarkt uit balans gebracht. De ongewenste overheidsinmenging beperkt zich niet tot het fiscale gebied. Welstandscommissies zorgen voor dure bureaucratische rompslomp en lijken burgers meer dwars te zitten dan te dienen. Daarnaast moeten woningcorporaties wat de JOVD betreft beperkt worden tot hun oorspronkelijke taak: het voorzien van onderdak voor minima.

- Woningbouwcorporaties dienen zich uitsluitend te richten op het sociale woonsegment waarbij alleen de absolute minima in aanmerking komen voor een woning. Woningcorporaties dienen zich enkel te richten op hun kerntaak; het aanbieden van sociale huurwoningen. Zij zullen niet meer worden toegestaan deel te nemen in risicovolle beleggingen en te veel derivaten.
- Er moet beleid gevoerd worden om huurders met een relatief hoog inkomen die in een sociale huurwoning wonen meer te laten bijdragen aan hun huidige corporatie of om hen aan te sporen te verhuizen. In plaats van scheefwonen tegen te gaan met een procentuele stijging van de huur mag dit volgens de JOVD met het absolute bedrag van maximaal vijftig euro per maand gebeuren.
- Om concurrentie met de private huursector eerlijker te maken dient het puntensysteem, wat momenteel de maximale huur dicteert, afgeschaft te worden. Huurprijzen van sociale huurwoningen dienen op basis van marktprijzen te worden bepaald. Als uitgangspunt kan hierbij de WOZ-waarde gebruikt worden.
- De JOVD streeft naar geleidelijke afschaffing van de huurtoeslag. Inkomensondersteuning dient via het belastingstelsel vorm te krijgen en zo min mogelijk via subsidies en toeslagen.
- Corporatiewoningen die op gewilde locaties staan en een hoge marktwaarde hebben moeten verkocht worden en daarmee beschikbaar gesteld worden voor de vrije markt. Dit zorgt ervoor dat de woningmarkt in veel binnensteden weer opengebrouwen wordt. De huidige bewoner heeft hierbij altijd het eerste recht op koop. Mocht de bewoner het huis niet willen kopen, dan moet de corporatie voor een vervangende woning zorgen.
- De hypotheekrenteaf trek wordt in versneld tempo afgebouwd tot nul. De JOVD pleit ervoor dat de opbrengsten hiervan direct terugvloeien naar de burger in de vorm van verlaagde inkomstenbelasting.
- Om een gelijk speelveld en een betere doorstroom op de woningmarkt te bewerkstelligen dient de versoberde hypotheekwetgeving, zoals de afschaffing van de aflossingsvrije hypotheek, ook voor bestaande gevallen te gelden.
- De overdrachtsbelasting bij de verkoop van een woning wordt afgebouwd tot 0%.
- Welstandscommissies worden afgeschaft. In plaats daarvan kunnen omwonenden zich op bilaterale basis voor of tegen een verbouwing uitspreken. Een dergelijk besluit heeft namelijk meer waarde dan dat van een welstandscommissie.

Infrastructuur & Milieu

Niet alleen is onze economie afhankelijk van een goede infrastructuur, het vergroot ook het woon- en leefgenot van alle mensen. Schiphol is een toonbeeld voor luchthavens wereldwijd, de Rotterdamse haven is de slagader van de Nederlandse economie en de NS biedt betaalbaar en goed georganiseerd treinverkeer. Daarnaast is de kwaliteit van ons wegennetwerk hoog. Om kwaliteit te behouden en efficiëntie te behalen zijn investeringen in onze infrastructuur van groot belang.

Weg

- Er dient een permanente oplossing te komen voor trajecten waarop dagelijks file staat. Per knelpunt moet beoordeeld worden of verbreding van de weg uitkomst biedt of andere oplossingen noodzakelijk zijn. Een vorm van rekeningrijden in heel Nederland zou hier oplossing kunnen bieden, mits de wegenbelasting afgeschaft wordt.
- Om doorstroom vanuit de snelweg naar de stad verder te bevorderen dienen op drukke knooppunten meer 'slimme' borden te komen, bijvoorbeeld borden die bestuurders richting de minst drukke afsluitingen sturen.
- Het is voor vrachtwagens niet langer toegestaan in te halen. De tijdswinst die transporteurs winnen op het inhalen is zeer minimaal en het veroorzaakt grote vertragingen en ergernissen bij de rest van het verkeer.

Lucht

- Schiphol vormt een belangrijke schakel in het wereldwijde vliegverkeer en zorgt daarmee voor een groot aantal banen in de regio. Experts zeggen dat er nog ruimte is voor uitbreiding van het aantal vluchten dat het vliegveld aankan. Schiphol moet hiervoor ruim baan krijgen, zonder dat omwonenden hierbij disproportioneel in hun woongenot gestoord worden.
- De aanleg van een nieuwe luchthaven dient economisch rendabel te zijn en niet een prestige project van lokale overheden. De JOVD is tegen de bouw van nieuwe luchthavens die voor het grootste deel afhankelijk zijn van overheids subsidie.

Water

- Een betere samenwerking tussen Nederlandse, Vlaamse en Duitse havens op gebied van regelgeving en investeringen is nodig om de havens internationaal concurrerend te houden.
- Voor Nederlandse zeehavens is de verbinding op het landelijk wegen-, spoor- en binnenvaartnet van groot belang. Als eigenaar en beheerder van deze netten is het de taak van de overheid om aan de wensen vanuit de sector te voldoen.

Spoor

- Om meer concurrentie op het spoor te bewerkstelligen dienen alle NS-stations in beheer van ProRail te komen. Dit stelt alternatieve aanbieders van spoorwegvervoer in staat om eerlijker met de NS concurreren. De NS beperkt zich tot het vervoersaspect.
- ProRail wordt wederom een overheidsinstantie en onderdeel van het ministerie van Infrastructuur & Milieu. De aandelen NS zullen op de markt worden gebracht, waardoor dit een volledig private organisatie wordt.

Digitale Infrastructuur

- Snel kabel- en mobiel dataverkeer dienen voor iedereen beschikbaar te zijn. Nederland zou toonaangevend moeten zijn op het gebied van informatieverkeer om haar locatie als vestigingsplaats voor internationaal opererende bedrijven verder te verstevigen.

Milieu

Meer en meer worden we ons ervan bewust wat de impact van milieuschade op ons leefgenot betekent. Schone lucht, water en grond zijn van zo'n groot belang dat Nederland het lef moet hebben wat minder economische groei te accepteren om dit te behouden. Als liberalen geloven wij dat een ieder zijn eigen verantwoordelijk moet nemen voor het milieu. Het principe 'de gebruiker betaalt' staat voor de JOVD dan ook voorop.

- Milieuschade en klimaatverandering zijn geen lokale aangelegenheden. Om onze planeet schoon en leefbaar te houden dienen we hier dan ook zoveel mogelijk een internationale aanpak na te streven. Nederland zou hier veel meer dan het nu doet een gidsrol in kunnen nemen. Een degelijke rol is goed voor ons internationale aanzien en reputatie.
- Middels het principe 'de vervuiler betaalt' dienen emissierechten voor schadelijke uitstootgassen en accijns op brandstof op het negatieve externe kostenprincipe gebaseerd te zijn. De inkomsten uit brandstofaccijnzen dienen de kosten voor schade aan milieu te compenseren en zijn niet bedoeld als instrument om de begroting op orde te krijgen.

Ruimtelijke Ordening

Aangezien haast zeventien miljoen mensen in ons kleine landje wonen zijn er de nodige uitdagingen op het gebied van ruimtelijke ordening. Mensen hebben behoefte aan natuur en recreatie, maar ook aan prettige woongebieden en goed ontwikkelde kantoor- en bedrijventerreinen. Daarnaast vormt de agrarische sector een onmisbaar deel van onze economie en ons landschap. Als extra uitdaging ziet de JOVD een verdere verstedelijking. Kleine dorpen, met name in de periferie, vechten voor hun bestaansrecht. Veel woonwijken en bedrijventerreinen krijgen steeds vaker en langer met leegstand te maken.

- De uitgifte van bouwgrond dient voortaan nationaal aangestuurd te worden. Zo kan leegstand op bedrijventerreinen verminderd worden. Daarnaast kan worden voorkomen dat gemeentes financieel gevaarlijk grote grondposities innemen.
- De overheid dient soepel om te gaan met bestemmingsplannen van gemeenten om leegstand tegen te gaan.

Energie

Onze economie en onze huishoudens hebben een immense behoefte aan energie. Energie moet betaalbaar en altijd beschikbaar zijn, maar ook bij voorkeur hernieuwbaar en schoon. Dat fossiele brandstoffen negatieve effecten op het milieu hebben en bovendien uitputbaar zijn is bekend en breed geaccepteerd. Tevens pleit de JOVD ervoor dat Nederland voor zijn energieleveranties zo min mogelijk afhankelijk moet zijn van dubieuze landen als Rusland en Iran.

We zullen dus toe moeten werken naar een omschakeling waarbij een steeds groter gedeelte van onze energie uit hernieuwbare bronnen komt. Om de technieken die hiervoor benodigd zijn betaalbaar te maken mogen korte tijdelijke fiscale stimulansen afgegeven worden. Als blijkt dat bepaalde technieken onrendabel zijn moet hier uiteraard mee gestopt worden.

- Nederland dient ernaar te streven zo snel mogelijk en op een economisch verantwoorde manier volledig om te schakelen naar energie uit hernieuwbare bronnen.
- Als blijkt dat investeringen in windenergie voor disbalans zorgen op de energiemarkt en daarmee onbedoeld economische en zelfs milieuschade aanbrengen dienen de investeringen hierin niet meer fiscaal of financieel gestimuleerd te worden. Gezien het grotere potentieel heeft inzet op verdere ontwikkeling van zonne-energie de voorkeur boven windenergie.
- De Europese markt voor energie moet net als andere interne markten volledig opengesteld worden voor concurrentie. Overschotten en tekorten in landen kunnen dan gemakkelijk hun plek vinden en industrieën die veel energie verbruiken kunnen eerlijker met elkaar concurreren.
- Kernenergie blijft wat de JOVD betreft een uitstekende tussenoplossing in de weg naar energie uit hernieuwbare bronnen.
- Er dient verder onderzoek gedaan te worden naar de mogelijke schadelijke consequenties van het boren naar schaliegas in Nederland, alvorens hier een besluit over wordt genomen. De gezondheid van onze burgers en een schoon milieu is in dezen van een groter belang dan de economische meerwaarde.
- Burgers die schade aan woning en inboedel hebben door gaswinning door de Nederlandse Aardolie Maatschappij dienen hier adequaat voor te worden gecompenseerd. De gaswinning moet wegens de grote economische belangen echter gewoon doorgezet worden.

Veiligheid

Het gevoel van veiligheid op straat, tijdens het werk en in eigen huis is van onschatbare waarde. Om dat gevoel te waarborgen dient de overheid zich in te zetten voor de veiligheid van haar burgers. Van groot belang hierbij is dat er bij het overheidsoptreden een gezonde balans bestaat tussen het opgeven van privacy en de extra veiligheid die dat oplevert.

Opsporing

- Om de Nederlandse politie succesvol te kunnen laten optreden moet de aangiftebereidheid omhoog. Dit lukt alleen als het doen van aangifte enerzijds toegankelijker wordt en anderzijds als burgers meer zicht krijgen op de uitwerking en resultaten van hun aangifte.
- Cybercriminaliteit is een toenemend probleem in een digitaliserende wereld. Om cybercriminaliteit tegen te gaan moet justitie veel meer middelen en mensen zetten op de bestrijding hiervan.
- Voor de JOVD staan de conclusies van de Commissie Van Traa nog steeds als een paal boven water. Justitie mag door infiltratie nooit betrokken raken bij criminaliteit of dit faciliteren. Zelfs niet als daar enkele 'grote vissen' mee worden gepakt.

Berechting

De bezuinigingen op het rechterlijke macht hebben de slagkracht ervan geen goed gedaan. Maandenlange wachten voordat een zaak bij de rechter kan voorkomen en dossiers die kwijtraken zijn symptomen van dit probleem. Het is daarom essentieel dat het rechterlijk bestuur op orde wordt gebracht en dat er meer wordt geïnvesteerd in het strafproces.

- De strafbeschikking, waarin het OM straffen oplegt zonder tussenkomst van de rechter, kan in bepaalde situaties zinvol zijn. De JOVD kiest echter niet voor een verdere uitbreiding van de toepassing van de strafbeschikking. Een dergelijke uitbreiding beperkt namelijk de rechtszekerheid.
- De positie van het slachtoffer in de gerechtelijke procedure is de afgelopen jaren sterk verbeterd. De JOVD wijst er echter wel op dat de positie van het slachtoffer in het strafproces niet nóg verder uitgebreid moet worden. Dit kan er namelijk voor zorgen dat de rechtspositie van de verdachte te veel geschaad wordt.
- De JOVD wijst iedere vorm van juryrechtspraak af. Een straf moet een goede verhouding zijn tussen bescherming van de samenleving, vergelding en erkenning van het leed van slachtoffers. Wij achten het Nederlandse rechtssysteem hier uitstekend toe in staat.
- Afgelopen jaren is het beginsel van resocialisatie ondergesneeuwd geraakt door de nadruk op vergelding. De JOVD vindt dit kwalijk. Zonder het beginsel van resocialisatie is recidive namelijk niet te voorkomen. Een gedetineerde moet actief klaargemaakt worden voor een terugkeer in de samenleving. Hierbij dient daarentegen wel een sober regime binnen de gevangenisstraf te gelden.
- Na tweederde te hebben uitgezeten van de straf, beoordeelt de rechter of de delinquent in aanmerking kan komen voor een invrijheidsstelling. De eisen voor deze beoordeling dienen te worden verzwakt en worden uitgebreid.
- Volgens de JOVD moet er geïnvesteerd worden in terbeschikkingstelling (TBS). Een geesteszieke dient namelijk zo goed mogelijk te worden behandeld. In geval iemand tot zowel gevangenisstraf als tbs veroordeeld is, dient de tbs meteen aan te vangen.

Juridische thema's

Privacy

De JOVD zegt 'ja' tegen veiligheid, maar 'nee' tegen schijnveiligheid. De JOVD vindt dat de burger beschermd moet worden tegen een al te nieuwsgierige overheid die alles wil documenteren en vastleggen. Daarom keren wij ons fel tegen een overheid die stelt dat veiligheid te creëren is door meer en meer gegevens te verzamelen.

- Cameratoezicht in Nederlandse steden moet per situatie en per moment beoordeeld worden. De JOVD kiest voor een 'nee, tenzij-systeem'. Alleen als er aantoonbare aanwijzingen zijn dat de veiligheid in het geding zou kunnen zijn, is het installeren van camera's in openbaar terrein gerechtvaardigd. Als deze aanwijzingen niet langer bestaan betekent dit het verwijderen van de camera's. Een controle van de effectiviteit eens per bijvoorbeeld vijf jaar wordt hierbij de leidraad. Stationaire camera's die toezicht houden op de openbare weg dienen goed zichtbaar te zijn in een felle kleur of door middel van een bord.
- Het op grote schaal verzamelen van gegevens van Nederlanders staat haaks op de vrijheid van het individu. De JOVD pleit daarom tegen het opzetten van een database met DNA en vingerafdrukken van iedere Nederlander en het op grote schaal opslaan van communicatiegegevens. Hieronder valt ook het verzamelen van metadata. De JOVD wijst daarnaast op het risico van de onherstelbare schade wanneer persoonlijke gegevens op straat komen te liggen, overgedragen worden aan commerciële partijen of wanneer ze in de handen komen van een niet-democratische regering.
- Wetten die de privacy of andere burgerrechten inperken moeten standaard aflopen na vijf jaar en onderworpen worden aan een evaluatie van bruikbaarheid en urgentie. Dit geldt eveneens met terugwerkende kracht voor alle privacybeperkende wetgeving.
- Schending van privacy door bedrijven en organisaties dient nauwlettend in de gaten te worden gehouden. Het moet voor bedrijven en organisaties slechts onder strikte voorwaarden mogelijk zijn om privacygevoelige informatie te delen, verkopen of te koppelen. Het moet voor consumenten daarnaast te allen tijde duidelijk te zijn wat er met de door hun verstrekte gegevens gebeurt.
- Om ervoor te zorgen dat inlichtingendiensten binnen de kaders van de wet opereren moet waar mogelijk de parlementaire controle vergroot worden. De JOVD is fel tegenstander van de mogelijkheid dat inlichtingendiensten buiten het zicht van democratische controle handelen.
- Organisaties dienen harder te worden aangepakt op ICT-falen die de veiligheid van informatie van de consument in gevaar kunnen brengen. De consument is in veel gevallen aangewezen op bepaalde organisatiestromen op het internet, waarbij persoonlijke informatieveiligheid in voorkomende gevallen niet gegarandeerd kan worden. Daarbij worden gegevens over de consument ook steeds vaker opgeslagen op IT infrastructuur, waarbij de bescherming van persoonsgegevens onvoldoende prioriteit wordt gegeven. Met oog op het groeiende ICT-aandeel in bedrijfsvoering van organisaties dient de overheid hier de burger in bescherming te nemen, daar het functioneren van ICT systemen en de risico's die hieraan kleven voor een groot deel van de Nederlandse bevolking te ingewikkeld is.

Drugs

- Het gedoogbeleid op het gebied van drugs moet op de schop. De absurde regels die gelden voor coffeeshophouders werken criminaliteit in de hand en zijn met een simpele

wetswijziging op te lossen. De legalisering van drugs maakt het mogelijk dat criminaliteit in dit circuit tot het verleden behoort. Bovendien kan er dan belasting geheven worden op de verkoop van drugs. De veiligheid bij het gebruik van drugs neemt met legalisering ook toe. De voedsel – en warenautoriteit kan dan namelijk toezicht houden op de kwaliteit.

- De JOVD constateert wel dat een beperkt aantal drugs zulke grote maatschappelijke kosten met zich meebrengen dat de bovengenoemde baten er geenszins tegen opwegen. Dit betreft middelen die dermate schadelijk zijn voor de zowel de fysieke als mentale gezondheid van de gebruiker. Hiermee brengen deze middelen namelijk zoveel schade aan de samenleving dat legalisering van deze substanties op geen enkele wijze kan worden gelegitimeerd. Voorbeelden hiervan zijn heroïne, crack en crystal meth.

Vuurwerkverbod

- De JOVD pleit niet snel voor een verbod. De cijfers van incidenten in Nederland leren helaas dat ongelukken met vuurwerk blijven stijgen en zich niet laten beteugelen door halfzachte wetgeving. De vrijheid van een individu om openlijk over vuurwerk te mogen beschikken weegt niet op tegen de veiligheid van omstanders. Het vuurwerkverbod kan gecompenseerd worden door een vuurwerkshow van een gemeente of een private partij, zoals in veel landen gebruikelijk is.

Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

De Nederlandse maatschappij bestaat uit een complex geheel van miljoenen individuen met unieke ambities, levensovertuigingen en wensen. De vele meningen en belangen komen samen in het algemeen belang dat uitgevoerd wordt door overheden op verschillende niveaus. Deze overheid moet op alle bestuurlijke niveaus een duidelijke en zichtbare taakstelling hebben en het belang van de burger dienen.

Volksvertegenwoordiger

- De JOVD beschouwt referenda, zowel op landelijk als lokaal niveau, niet van toegevoegde waarde. Volksvertegenwoordigers worden rechtstreeks gekozen en verkrijgen hiermee een voldoende mandaat om beslissingen te nemen. Naast het democratische mandaat is de mogelijkheid van het indienen van burgerinitiatieven voldoende om invloed op het landsbestuur te verkrijgen.
- De JOVD is grotendeels voorstander van behoud van het huidige kiessysteem met evenredige vertegenwoordiging. De JOVD stelt daarnaast dat iedere potentiële vertegenwoordiger aanwezig op een kieslijst een redelijke kans moet krijgen om lid te worden van de betreffende volksvertegenwoordiging. Daarom zouden volksvertegenwoordigers in het parlement moeten komen op basis van het absolute aantal stemmen dat zij gehaald hebben, zonder een grens van een kwart van de kiesdrempel zoals nu het geval is. Zo krijgt iedere stem invloed.
- De JOVD stelt dat een zetel ook aan een fractie toebehoort, niet slechts aan een persoon. Daarom zou een persoon pas zijn eigen zetel mee moeten kunnen nemen wanneer hij bij de verkiezingen minimaal een kwart van de kiesdrempel heeft gehaald. Zo wordt voorkomen dat volksvertegenwoordigers met miniem mandaat zich losmaken van de fractie en daarnaast krijgen volksvertegenwoordigers met ruim mandaat extra zeggenschap.

Koninkrijk

- De JOVD ziet een verantwoordelijkheid van Nederland voor de overzeese gebieden Aruba, Bonaire, Curaçao, Sint Maarten, St. Eustasius en Saba. Daarom moet de status van Bonaire, St. Eustasius en Saba als bijzondere gemeenten van Nederland gehandhaafd blijven. Dat geldt eveneens voor de status van Aruba, Sint-Maarten en Curaçao als zelfstandige landen binnen het koninkrijk. De eilanden zijn volwaardig partner en grondgebied van het koninkrijk. De onafhankelijke positie betekent daarnaast dat de landen niet kunnen rekenen op financiële steun van Nederland.
- De positie van de koning reduceren tot louter een ceremoniële functie acht de JOVD niet zinvol. Met het uitsluiten van de Koning in het formatieproces is de politieke invloed van de Koning al voldoende gereduceerd. De JOVD vindt wel dat kritisch gekeken kan worden naar het salaris van het Koningshuis.

De Staten-Generaal

- De JOVD is tegen de afschaffing van de Eerste Kamer. De Eerste Kamer vervult een nuttige rol als 'Chambre de Reflection' en beoordeelt de wetgeving op haar merites. Daarmee is de Senaat van onschatbare waarde voor ons democratisch proces.
- De JOVD wil het 'terugzendrecht' introduceren in de Eerste Kamer, zodat de Eerste Kamer kan besluiten het wetsvoorstel terug te sturen naar de Tweede Kamer. Een voorstel mag slechts één keer teruggezonden worden

- Het verkiezen van de leden van de Eerste Kamer zal geschieden door rechtstreekse verkiezingen. Altijd als de Tweede Kamer ontbonden wordt zullen er ook verkiezingen voor de Eerste Kamer worden uitgeschreven, zodat altijd ongeveer eenzelfde verhouding in beide Kamers der Staten-Generaal bestaat. Dit voorkomt een situatie waarbij de Eerste Kamer met een andere samenstelling een impasse afdwingt en het geeft de Eerste Kamer tevens de ruimte om te opereren als een ware 'Chambre de Reflexion'.
- Een direct verkozen minister-president tast het staatsrechtelijke bestel aan en leidt tot frictie tussen de mandaten van de Tweede Kamer en die van de minister-president. De JOVD wijst een direct gekozen minister-president dan ook van de hand.

Provincie

De JOVD kiest voor afschaffing van de provincie zoals wij die in zijn huidige vorm kennen.

- Het budget van de meeste provincies is kleiner dan het budget van de grote gemeenten in ons land en op provinciaal niveau is de noodzaak tot politiek nauwelijks aanwezig. De provincie fungeert bovendien niet als een loket, zoals de overheid en de gemeente dat doen. Directe democratische controle hierop is dan ook volstrekt overbodig. Daarom moeten de Provinciale Staten afgeschaft worden.
- Het bestuursniveau College van Gedeputeerde Staten en de vertegenwoordigers op provinciaal niveau, Provinciale Staten, verdwijnen wat de JOVD betreft stapsgewijs. De provincie blijft in naam wel bestaan en gaat verder als een uitvoeringsorgaan dat zich bezighoudt met publieke taken, zoals ruimtelijke ordening, veiligheid en infrastructuur. Uit historisch en cultureel besef blijft de naam van de provincie in gebruik. De aansturing van de provincies zou in de toekomst onder het ministerie van Binnenlandse Zaken vallen.

Waterschappen

- Democratische controle op het waterbeheer in Nederland is wat de JOVD betreft volstrekt overbodig. Daarom moeten de waterschappen als democratisch orgaan verdwijnen: het beheer van de waterschappen moet voortaan vallen onder het ministerie van Infrastructuur & Milieu.

Onderwijs, Cultuur & Wetenschap

Onderwijs is volgens de JOVD het middel om Nederland internationaal in de schijnwerpers te plaatsen. Niet alleen zorgt hoogwaardig onderwijs voor een geavanceerde en innovatieve economie en een gunstig vestigingsklimaat voor bedrijven, ook zal wereldwijd opgekeken worden naar de manier waarop in Nederland kennis wordt overgebracht en hoogwaardig onderzoek wordt verricht.

Neutraal onderwijs

- Leerlingen moeten vanaf het begin tot eind van hun onderwijscarrière worden begeleid tot een burger die waarden als vrijheid onderkent en de verantwoordelijkheden die bij het burgerschap horen, kan dragen. Burgerschap dient daarom onderdeel te zijn van het curriculum.
- De JOVD is voor vrijheid van onderwijs in alle vormen. Kern is dat de deugdelijkheidseisen worden gewaarborgd.

Nederland: wereldcentrum van kennis

Het Nederlandse onderwijs behoort tot de wereldtop en met de ambitieuze plannen van de JOVD wordt dat alleen maar beter.

- Nu al zijn Nederlandse universiteiten populair voor buitenlandse studenten en promovendi. Het wordt echter tijd dat Nederland zich met meer overtuiging inzet om internationale studenten binnen te halen. Dit geeft een impuls aan het onderwijs en zelfs aan het onderzoek van docenten. Tevens worden er zo ambassadeurs voor Nederland gecreëerd, wanneer de in Nederland opgeleide alumni terugkeren naar hun eigen land.
- Ook worden Nederlandse studenten als het aan de JOVD ligt uitgedaagd om de grenzen over te gaan voor hun studie en ontwikkeling. Dat zal op termijn resulteren in samenwerkingsverbanden tussen Nederlandse en buitenlandse bedrijven.
- De JOVD streeft naar de oprichting van het The Hague College for Peace and Justice. Dit wordt een unieke onderzoeks- en onderwijsinstelling op het gebied van Internationaal Recht. In samenwerking met instituten als het Internationaal Strafhof en Internationaal Gerechtshof kunnen studenten vanuit alle hoeken van de wereld kennismaken met de wereld van de Vrede en het Recht.

Leenstelsel

- De JOVD pleit ervoor dat studenten in elk geval hun lening terugbetaling. Het sociale aspect bestaat er volgens de JOVD uit dat diegenen die anders echt niet rondkomen, uitstel van betaling krijgen.
- De JOVD is voorstander van afschaffing van de aanvullende beurs, die ondanks de omzetting van studiefinanciering naar leenstelsel is blijven bestaan. Het leenstelsel biedt echter genoeg mogelijkheden voor degenen met een beperkt inkomen om toch te gaan studeren en uiteindelijk de studieschuld terug te betalen.
- In grote studentensteden bestaat nog grote kamernood. Dat betekent dat het nog te vroeg is om de OV-studentenkaart af te schaffen. Wanneer de kamernood in Nederland is opgelost zou de JOVD wel voorstander zijn van afschaffing van de OV-studentenkaart.

Voortgezet onderwijs

Het voortgezet onderwijs steunt op twee pijlers: het bereidt voor op een vervolgopleiding en het leidt jongeren op tot een zelfstandig individu dat actief participeert in de samenleving.

- Het voorbereidend wetenschappelijk onderwijs (vwo) gaat haar naam weer eer aan doen. Wetenschappelijke ontwikkelingen en onderzoeksvaardigheden dienen een belangrijke plaats in te nemen in het curriculum op het vwo, zodat studenten optimaal klaargestoomd zijn voor het universitair onderwijs.

Hoger onderwijs

- De overgang van HBO naar werkgever moet vlekkeloos verlopen. Behalve stages en case-studies uit de praktijk is het daarom van belang dat HBO-instellingen bedrijven uitnodigen om mee te denken over het programma.
- Bij opleidingen met een numerus fixus wordt de centrale loting afgeschaft. Het principe dat geluk bepaalt of studenten hun roeping kunnen volgen is niet meer van deze tijd. De loting wordt daarom vervangen voor selectie aan de poort op basis van geschiktheid. Hoe deze selectie vormgegeven wordt en wat de criteria zijn, is steeds aan de universiteit zelf.

Cultureel ondernemerschap

- Van kunstenaars verwacht de JOVD dat ze zich als ondernemers opstellen in het economisch verkeer. Het is geen overheidstaak om ondernemers de hand boven het hoofd te houden wanneer er geen vraag is naar hun producten of dienstverlening. Dit principe dat geldt ook voor kunstenaars. De JOVD streeft ernaar dat kunst en cultuur wordt gedragen door private en particuliere donateurs en door bezoekers dan wel afnemers. De JOVD beseft wel dat hiervoor een omslag van denken nodig is en wil de subsidies voor kunst en cultuur daarom geleidelijk afbouwen.

De publieke omroep

- De JOVD is voorstander van een publieke omroep die alleen doet wat commerciële zenders nalaten. Hoogwaardige informatieve programma's kunnen wel vallen onder het takenpakket van de publieke omroep. Andere zaken, zoals amusement en sport, worden afgestoten. Dit kan ertoe leiden dat er minder publieke zenders noodzakelijk zijn. De JOVD verwelkomt dit.
- Het systeem met de vele omroepverenigingen is een onwenselijk relik uit de verzuiling. De JOVD wil naar een systeem met één publiek omroeporgaan die alle programma's voor haar rekening neemt, naar voorbeeld van de BBC.

Wetenschap, de kracht van innovatie

Nederland loopt op het gebied van wetenschap en technologie voorop. Nederlands wetenschappelijk onderzoek wordt hoog aangeschreven en Nederland kent een kwalitatief hoogstaande hightech industrie. Het is voor de Nederlandse kenniseconomie en industrie van groot belang om in wetenschappelijk onderzoek te blijven investeren.

- Steeds meer bedrijven zien het belang van wetenschappelijk onderzoek in. Samenwerkingsverbanden tussen universiteiten en onderzoeksinstituten en bedrijven moeten dan ook worden gestimuleerd.
- Ook fundamenteel onderzoek, waarvan het economische of maatschappelijke belang niet altijd meteen zichtbaar is, verdient investeringen.

Volksgezondheid

De JOVD staat voor een zorgstelsel waarin zelfbeschikking centraal staat. Wel dienen de uit de pan rijzende zorgkosten een halt te worden toegeroepen. Moeilijke keuzes zijn daarom noodzakelijk en structurele hervormingen zijn van belang.

Zelfbeschikkingsrecht centraal

In een liberale samenleving is er maar één iemand die over het lichaam van een individu mag beschikken: het individu zelf. Het staat voor de JOVD buiten kijf dat het individu mag beslissen wat er gebeurt met zijn leven en dood, met medicatie en met het ongeboren kind.

- De grenzen aan de euthanasiewetgeving moeten ruim worden geïnterpreteerd. De JOVD is tegen een systeem waarbij voor de huisarts continu de angst boven het hoofd hangt om vervolgd te worden. De toetsing van euthanasie achteraf moet dan ook vooral dienend zijn aan de artsen. Artsen die twijfelen moeten voldoende steun kunnen krijgen uit de beroepsgroep. De euthanasiewetgeving moet ook toegankelijk zijn voor jongeren, in samenspraak met arts en ouders.
- Het verrichten van euthanasie mag nooit een verplichting van de arts worden. Een arts die geen euthanasie wil verrichten, krijgt wat de JOVD betreft een doorverwijzingsplicht naar een arts die wel bereid is tot het verrichten van euthanasie.
- Hulp bij zelfdoding moet toegestaan worden als een persoon zijn leven als voltooid acht. Dit dient om drama's met foutieve cocktails van medicijnen en onjuist uitgeoefende verstikkingspogingen tegen te gaan. De huisarts dient hierbij betrokken te worden, zodat zorgvuldigheid voorop staat.
- De JOVD vindt dat abortus voor iedere vrouw toegankelijk moet zijn. Er wordt vastgehouden aan de 24-wekengrens, omdat foetussen daarna levensvatbaar zijn en pijn kunnen voelen. De keuze voor abortus ligt geheel bij de patiënt zelf. De verplichte bedenktijd wordt afgeschaft die momenteel geldt bij een abortus wordt afgeschaft.

De kosten van de zorg

De JOVD maakt zich zorgen om de hoge kosten van de gezondheidszorg. Ingrijpen is nodig om de zorgkosten ook in de toekomst betaalbaar te houden. Er moet worden voorkomen dat de jongere generatie voor de hoge rekening van de zorg op moet draaien. Daarvoor zijn moeilijke keuzes noodzakelijk. Bij deze keuzes dienen principes als zelfbeschikkingsrecht en vrijheid centraal te staan.

- De zorgsector moet de index Quality-adjusted life year (QALY) hanteren. Volgens deze index wordt het aantal gewonnen levensjaren, gecorrigeerd voor de kwaliteit van die levensjaren, gekwantificeerd. Het getal 1 staat in deze index voor één kwalitatief hoogwaardig levensjaar, wat zowel één levensjaar van hoge kwaliteit kan betekenen of twee levensjaren met een half zo grote kwaliteit. Deze waarde kan voor situaties die erger zijn dan de dood ook negatief worden. Het introduceren van deze index biedt inzicht in de kosten van behandelingen.
- In een aantal landen wordt er aan de hand van een QALY een maximumbedrag vastgesteld voor een behandeling. Concreter houdt dit in dat er een maximumbedrag is dat een kwalitatief gewonnen levensjaar maximaal mag kosten. De JOVD bepleit het instellen van een parlementaire onderzoekscommissie om te onderzoeken wat de hoogte van een maximumbedrag voor een QALY zou kunnen zijn.
- De JOVD is voorstander van het instellen van een maximum-QALY voor nieuwe geneesmiddelen. Dit betekent dat er geen huidige behandelingen worden afgebroken,

maar wel dat er voor het toelaten van nieuwe geneesmiddelen op de markt wel een drempel komt. Op de korte termijn levert dit geen besparingen op, in de toekomst kan dit echter substantiële bedragen schelen. De JOVD benadrukt dat dit een moeilijk besluit is, aangezien iedereen in principe de kans moet krijgen om te genezen. Op de lange termijn moet echter geconcludeerd worden dat het blijven betalen van steeds hogere bedragen de houdbaarheid van het zorgstelsel uitholt.

- In de toegang tot medisch specialisten mag geen verschil zijn tussen psychische en lichamelijke klachten. Wat de JOVD betreft moet de specialistische geestelijke gezondheidszorg beschikbaar zijn in het basispakket.
- De JOVD verwelkomt ziekenhuisspecialisatie. Relatief eenvoudige behandelingen en spoedeisende hulpposten dienen in alle regio's aangeboden blijven te worden. Voor specialistische ingrepen is het voor de JOVD geen enkel probleem als Nederlanders enkele uren moeten reizen, zodat er uiteindelijk betere en efficiëntere zorg geleverd kan worden.
- Er moet meer ruimte gegeven worden aan particuliere zorginstellingen. Nu mogen privéklinieken alleen dagopnames verrichten. De JOVD vindt dat een onzinnige regeling. Uiteraard moeten privéklinieken wel voldoen aan dezelfde hoogstaande kwaliteitseisen als door de overheid gefinancierde ziekenhuizen.
- De betutteling in het rookbeleid moet voorbij zijn. Voor café die tevens eenmanszaken zijn moet het mogelijk zijn om roken toe te staan. Ook moet de overheid stoppen met het financieren van 'stoppen-met-roken pakketten', een burger moet immers zelf de consequenties dragen voor zijn eigen rookgedrag.

Langdurige zorg

Wanneer iemand niet meer geheel voor zichzelf kan zorgen, bijvoorbeeld ouderen of gehandicapten, moet zorg om de patiënt heen gecreëerd worden: wat heeft de patiënt echt nodig en wat niet? Uitgangspunt daarbij moet de mogelijkheden van de patiënt zijn, of waar zijn familie hem kan helpen.

- De gemeente moet vooral een aanvullende rol hebben. Waar zorg vanuit de omgeving niet lukt en ondersteuning echt nodig is, moet de gemeente doelgerichte actie ondernemen. De gemeente moet echter niet bij voorbaat al met subsidies en middelen gaan strooien, zonder dat daar directe noodzaak voor is.
- De zorg moet menselijk blijven. Er wordt daarom slechts bezuinigd op zaken die de patiënt en zijn omgeving zelf kunnen opvangen. Patiënten worden als mensen en als individuen behandeld. Basisbehoeften moeten daarom gewoon vergoed worden: zaken als de 24-uursluis zijn mensonterend en worden voortaan niet meer toegestaan.

Immigratie & Integratie

Als handelsland heeft Nederland volop kunnen profiteren van de mondialisering van de economie. Deze mondialisering brengt, naast veel kansen, ook een aantal uitdagingen met zich mee. Een van die uitdagingen is de stroom van wereldwijde huisvestingsbewegingen. De afgelopen decennia kwamen honderdduizenden immigranten naar Nederland. Doordat er slecht of geen beleid gevoerd werd om deze immigratie in goede banen te leiden zijn er bij groepen immigranten grote problemen ontstaan, zoals culturele tegenstellingen en maatschappelijke achterstanden. Om deze problematiek op te lossen heeft Nederland behoefte aan een streng en rechtvaardig immigratiebeleid, naast een degelijke integratiepolitiek. Voor liberalen is het immers onacceptabel dat er groepen mensen zijn die structureel niet hogerop kunnen komen.

Arbeidsmigratie

- Nederland moet zich inzetten op het binnenhalen van kansrijke arbeidsmigranten van buiten de Europese Unie en het weren van kansarme migranten. Dit is pijnlijk, maar nodig. Het is immers zinloos om een arbeidsmigranten toe te laten die weinig tot geen kansen hebben in de Nederlandse samenleving.
- De JOVD definieert kansrijk dan wel kansarm op basis van het arbeidspotentieel van de betreffende migrant. Als er werk is, wordt de arbeidsmigrant als kansrijk beschouwt en is hij welkom. Als de arbeidsmigrant werk verliest, krijgt hij een jaar de tijd om nieuw werk te vinden in Nederland. Als hem dat niet lukt, moet hij het land verlaten.
- Arbeidsmigratie binnen de Europese Unie valt onder het vrij verkeer van personen. Dit systeem werkt relatief goed: Nederlanders kunnen gemakkelijk in een ander Europees land werken en veel (Oost-)Europeanen hebben tijdelijk werk gevonden in Nederland. De Europese arbeidsmarkt en daarmee de Nederlandse arbeidsmarkt profiteren hiervan.
- Nederland heeft ontzettend veel baat bij een toestroom van talentvolle kennismigranten. Om de immigratie van talentvolle kennismigranten te bevorderen stelt de JOVD voor dat alle voor burgers relevante overheidsdocumenten ook in het Engels beschikbaar zouden moeten zijn. Zo wordt een drempel voor vestigen en werken in Nederland weggenomen en profiteert de Nederlandse kenniseconomie van de kennismigrant.

Huwelijksmigratie

- Systematische huwelijksmigratie is een grote rem op de integratie van minderheden. De termijn voor het verkrijgen van een zelfstandige verblijfsvergunning voor partners van Nederlanders moet worden verlengd van drie naar vijf jaar. De partner mag vervolgens in deze periode geen aanspraak maken op de Nederlandse sociale zekerheid. In deze vijf jaar mogen huwelijksmigranten natuurlijk altijd een verzoek indienen voor een verblijfsvergunning voor arbeidsimmigranten of studenten volgens de daarvoor geldende regels.
- Het is enorm moeilijk om een taal te leren als die taal niet in de praktijk toegepast kan worden tijdens het leerproces. Het is doeltreffender om huwelijksmigranten die de Nederlandse nationaliteit willen verkrijgen in Nederland de Nederlandse taal te laten leren. Een dergelijke taal cursus dient door de huwelijksimmigrant zelf te worden betaald. Het leren van de Nederlandse taal in land van herkomst is dan niet meer verplicht.

- Een huwelijksmigrant mag in beginsel alleen toegelaten worden in Nederland als de Nederlandse partner minimaal 120% van het minimuminkomen verdient of een privévermogen bezit van tien jaar 120% van het minimuminkomen. Hierop zou een uitzondering gemaakt moeten worden als de huwelijksmigrant zelf een vermogen bezit van tien jaar 120% van het Nederlandse minimuminkomen.

Schengen

- Om te voorkomen dat sommige lidstaten het niet zo nauw nemen met de regelgeving en met de veiligheid in andere lidstaten, zouden Schengenvisa gezamenlijk afgegeven moeten worden. Dit kan door bij iedere afgifte van een Schengenvisum de overige lidstaten te notificeren van de aankomende afgifte, waarna de overige Schengenlanden enkele dagen de tijd hebben om kanttekeningen of bezwaren in te dienen. Omdat er geen controle is op visa die gelimiteerd zijn tot slechts een territorium binnen de Europese Unie zouden deze afgeschaft moeten worden.
- Om mensen- en wapensmokkel, illegale migratie en grensoverschrijdende criminaliteit beter tegen te gaan, mogen lidstaten vaste grenscontrolepunten instellen. Het is aan de lidstaten zelf om te bepalen of, waar en hoeveel vaste controlepunten ingesteld worden. Dergelijke controlepunten mogen niet dienen als een handelsbarrière, laat staan als middel om te discrimineren tussen inwoners, producten of diensten van andere lidstaten.
- Om de buitengrenzen van de EU beter te beschermen dient FRONTEX versterkt te worden. Er zijn meer middelen nodig om de zuidgrenzen van de EU te beschermen tegen illegale mensensmokkel.

Integratie

Het oplossen van de maatschappelijke problemen met groepen immigranten stopt niet bij een goed immigratiebeleid. Een degelijke integratiepolitiek, gebaseerd op het bijbrengen van Nederlandse waarden, cultuur en taal, kan volgens de JOVD maatschappelijke problemen verminderen en oplossen. Zo'n integratie is van het grootste belang voor de immigranten zelf, voor hun functioneren in de Nederlandse maatschappij en voor hun kansen op de arbeidsmarkt.

- Kennis van de Nederlandse taal (of Engelse taal voor studenten en arbeidsmigranten) is cruciaal voor de integratie van migranten. Verder moet de immigrant basiskennis hebben van de Nederlandse samenleving en haar normen en waarden. Dit is van belang om te kunnen leven, wonen en werken in Nederland.
- Veel allochtone jongeren, beginnen al op de basisschool met een taalachterstand. Daarom moet er worden ingezet op het verbeteren van de kennis van de Nederlandse taal van peuters en kleuters voor het basisonderwijs. Als de achterstand nog steeds bestaat tijdens de opleiding moet er worden voorzien in extra taalonderwijs na schooltijd. Dit kan eventueel worden verankerd in de leerplicht.
- Aanspraak op sociale zekerheid door personen die geen Nederlands spreken zou zoveel mogelijk ingeperkt moeten worden. Het sociale zekerheidsstelsel is namelijk bedoeld voor mensen die, ondanks hun volledige inzet, niet kunnen werken of geen werk kunnen vinden. Het hebben van een taalachterstand past daar niet bij.

Asiel

De huidige asielprocedure is zeer inefficiënt. Asielzoekers verblijven vaak jaren in asielzoekerscentra door te traag handelen van de IND en doordat asielzoekers de mogelijkheid hebben om keer op keer hun procedure te rekken. Dit is een slechte zaak. Een efficiënte procedure

is juist in het belang van de asielzoeker. Daarom moet er volgens de JOVD vol ingezet worden op het stroomlijnen van deze procedures.

- Wat de JOVD betreft vervalt de mogelijkheid om procedures te rekken door iedere keer in beroep te gaan tegen een besluit of uitspraak: zowel de IND als de asielaanvrager zouden slechts één keer in beroep mogen tegen een besluit of uitspraak. Asielzoekers zouden daarnaast slechts één aanvraag tot asiel mogen indienen. De asielprocedure moet gestopt worden wanneer de asielzoeker ter kwade trouw onjuiste of onvolledige informatie verstrekt wordt.
- Momenteel duren de procedures veel te lang, onder meer door een te beperkte capaciteit van de IND. Wat de JOVD betreft krijgt de IND meer middelen om haar capaciteit uit te breiden.
- De rechter moet bij uitspraken over de asielstatussen het definitieve oordeel krijgen, in plaats van zoals nu de IND. Momenteel kan de rechter de IND namelijk alleen opdracht geven een besluit te herzien. De rechter zou daarnaast onderzoeksrecht moeten krijgen, zodat er balans ontstaat in asielprocessen. Om dit te faciliteren wordt een vaste en permanent bemande Asiel- en Vreemdelingenkamer ingesteld.
- Bij medische keuringen dienen asielzoekers in levenden lijve gezien te worden door de basisarts van de IND. Zodoende wordt voorkomen dat verkeerde diagnoses worden gesteld en dat mensen onterecht wel of geen verblijfsrecht krijgen.
- Asielzoekers aan wie politiek asiel wordt verleend zijn welkom in Nederland en dienen zo snel mogelijk dezelfde rechten en plichten te krijgen als iedere andere inwoner. Het is daarbij van belang dat zij ook de Nederlandse taal leren en gaan werken, en indien zij nog geen opleiding hebben gevolgd ook naar school gaan om een beroep te leren. Uitgeprocedeerde asielzoekers daarentegen moeten binnen een zo kort mogelijke termijn worden uitgezet, zodat zij niet langer in de illegaliteit kunnen verdwijnen.
- Het is te allen tijde belangrijk om te onthouden dat asielzoekers en uitgeprocedeerden nooit als gevangenen behandeld mogen worden. In Nederland komen zij op zoek naar een veilig toekomen, het past niet om hen als criminelen te behandelen.

Buitenlandse Zaken

De grens tussen Nederland en het buitenland is extreem smal. Al eeuwenlang onderhoudt Nederland diplomatieke contacten met talloze landen, al decennialang werkt Nederland militair samen met andere landen in de NAVO en al jarenlang deelt Nederland haar markt met de Europese Unie. In al deze samenwerkingsverbanden streeft Nederland sinds jaar en dag naar bevordering van de wereldhandel en bescherming van de mensenrechten. Diplomatie blijft hierbij het belangrijkste instrument, maar Nederland moet niet terugschrikken om haar strijdkrachten in te zetten om vrede en veiligheid in de wereld te bevorderen.

Internationale Samenwerking

- De JOVD is van mening dat niet bezuinigd mag worden op het diplomatiek potentieel van Nederland. Wel kunnen uitgaven efficiënter besteed worden door het daar waar nodig en waar het kan samenvoegen van diplomatieke diensten in samenwerking met andere EU-staten, bij voorkeur de andere Beneluxlanden, Duitsland en de Scandinavische landen.
- De samenstelling van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties dient geactualiseerd te worden. Het zou goed zijn als Japan, Duitsland, Brazilië en India toetreden als volwaardige leden van dit orgaan. Ook dient de structuur van de Veiligheidsraad wat de JOVD betreft gewijzigd te worden. Daarbij hoort een afschaffing van het vetorecht: alle besluiten zouden voortaan met minimaal een tweederdemeerderheid genomen te worden. Daarnaast wordt het permanent lidmaatschap van de Veiligheidsraad omgezet in een lange termijn-lidmaatschap van dertig jaar, waarbij de leden gekozen worden door de Algemene Vergadering. Het huidige tijdelijke lidmaatschap van de Veiligheidsraad wordt afgeschaft.
- Hoewel de Verenigde Naties de aangewezen organisatie is voor het voorkomen en beëindigen van militaire conflicten, moet geconstateerd worden dat de organisatie niet altijd in staat is om die taak volledig uit te voeren. Daarom zou wat de JOVD betreft de NAVO mogen optreden tegen deze mensenrechtenschendingen, ook als de Veiligheidsraad in huidige vorm daar niet voor is.
- De VN is verantwoordelijk voor het opvangen en beschermen van vluchtelingen die door oorlog of (natuur)rampen op de vlucht zijn geslagen. Opvang moet wel nadrukkelijk plaatsvinden in de regio, zodat terugkeer naar huis eenvoudig kan, en families en gezinnen niet uiteen worden gehaald. De VN moet doortastend optreden om deze mensen veiligheid te bieden en eventuele agressors op afstand te houden. De blauwhelmen die verantwoordelijk zijn voor de bescherming van de vluchtelingen moeten gemachtigd zijn om, wanneer noodzakelijk, militair in te grijpen om de vluchtelingen te hulp te schieten.

Ontwikkelingssamenwerking

De JOVD vindt dat ontwikkelingssamenwerking geen primaire taak van de overheid is. Mensen zijn prima zelf in staat te bepalen aan welk goed doel zij hun geld geven. De overheid heeft daarbij slechts een faciliterende rol. Tevens schiet ontwikkelingssamenwerking vaak haar (goede) doel voorbij: efficiëntie en effectiviteit blijven ver achter bij door het bedrijfsleven gedane investeringen.

- Zolang het budget voor ontwikkelingssamenwerking deel is van de nationale begroting, pleit de JOVD ervoor om militaire missies deels uit dat budget te betalen. Militaire missies zijn namelijk bij uitstek een vorm van ontwikkelingssamenwerking die slechts

door de overheid verstrekt kan worden. Zonder voldoende stabiliteit kan een land of regio zich namelijk onmogelijk ontwikkelen.

- Op aanvraag biedt Nederland haar kennis aan om de bureaucratie en instituties in ontwikkelingslanden te verbeteren. Om landen daadwerkelijk tot ontwikkeling te laten komen zijn een betrouwbare overheid, stabiele (politieke) instituties, beperkte corruptie en een werkend overheidsapparaat noodzakelijk. Het uitstekende niveau van instituties in Nederland kan de basis bieden voor de ontwikkeling van overheidsapparaten in andere landen. Dit is de beste vorm van ontwikkelingssamenwerking en is een uitstekend uithangbord voor Nederland.
- De JOVD stelt voor om iedere Nederlander te mogelijkheid te geven om 0,7% (of een ander percentage) van hun belastingaanslag aan ontwikkelingssamenwerking te doneren. Zo kan iedere Nederlander zelf bepalen of hij of zij kiest voor ontwikkelingssamenwerking.
- Ongeacht het voortbestaan van een vanuit de Nederlandse overheid georganiseerde ontwikkelingshulp moet Nederland altijd noodhulp verlenen aan gebieden die getroffen worden door rampen.

Europese Unie

Economische samenwerking is al sinds de oprichting een van de belangrijkste pijlers waarop de Europese Unie is gestoeld. Er is op dit terrein al veel bereikt, met name op het gebied van vrij verkeer van goederen en personen. Maar er zijn nog veel verbeteringen noodzakelijk, zoals bij het vrij verkeer van diensten en op het gebied van de energiemarkt. Op die manier kan verdere groei van de Europese economieën worden. De JOVD is ook een voorstander van een Europa van kerntaken: een Europese Unie dat bij het creëren en in standhouden van de interne markt vooral oog heeft voor belangen van de lidstaten en subsidiariteit.

In beginsel is en blijft de Europese Unie een intergouvernementele organisatie. Om alle taken die de JOVD voor de EU voor ogen heeft goed uit te kunnen voeren is het van belang dat het Europees bestuur efficiënt, democratisch en met inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel opereert. Dit betekent dat de JOVD sceptisch staat tegenover uitbreiding van het supranationale aspect van de unie. De Europese Unie moet vooral een unie zijn tussen staten, niet óver staten.

Interne Markt

- De JOVD is voorstander van één Europese interne markt. Dit betekent dat wat de JOVD betreft de Europese interne markt ook vrij baan moet bieden voor diensten. Een vrije dienstenmarkt biedt ruimte voor groei van de Europese en daarmee de Nederlandse welvaart.
- Ook de Europese energiemarkt moet opengebroken worden. Overschotten en tekorten kunnen dan makkelijker uitgebalanceerd worden en energie-intensieve industrieën kunnen eerlijker met elkaar concurreren. Daarnaast zal de gemiddelde prijs van energie op termijn dalen. Tevens kan Europa zich dan beter weren tegen grote energie-aanbieders, zoals Rusland.
- Voor protectionisme is binnen de EU geen plaats. Daarom moet door een strikt mededingingsbeleid de gezonde marktwerking gegarandeerd worden.
- Op internationaal vlak moet de EU aansturen op het sluiten van zoveel mogelijk vrijhandelsakkoorden waarbij douanerechten en –heffingen afgeschaft worden. Dit moet gebeuren op een basis van wederkerigheid. De JOVD hoopt dat de EU als ‘hub’ in een netwerk van vrijhandelsverdragen zal zorgen voor een grote welvaart.
- De JOVD spreekt zich uit ten faveure van een Europese bankenunie, waarbij alle Europese banken, ongeacht de grootte van de bank, onder één toezichthouder komen te staan. Alle betrokken banken delen in de garantstelling van elkaars spaargelden en er wordt één resolutiemechanisme ingevoerd. Dit past in het streven naar een interne markt: banken draaien voor elkaars risico's op in plaats van de overheid, waardoor de samenleving ontlast wordt. Aandeelhouders van Europese banken zullen de kosten van het falen van andere banken, die in dezelfde internationale setting actief zijn als de banken waarin deze aandeelhouders hun aandelen houden, moeten nemen in plaats van alle burgers.

Europees Bestuur

Het subsidiariteitsbeginsel moet strikter worden uitgelegd, waardoor duidelijk wordt wat wel en wat niet op Europees niveau geregeld dient te worden. Zo moet voorkomen worden dat ook op het gebied van sociaal beleid en belastingen geharmoniseerd wordt. De hoogte of wijze van sociale uitkeringen, inkomstenbelastingen en vennootschapsbelastingen zijn onderwerpen die niet op Europees niveau geregeld mogen worden. Daarom moet voortaan het motto gelden: “Europees wat moet, nationaal wat kan.”

- De JOVD is van mening dat de Europese Commissie ingekrompen moet worden tot maximaal twaalf leden; het is volstrekt onzinnig om voor iedere lidstaat een functie in de Europese Commissie in het leven te roepen. Veel portefeuilles kunnen samengevoegd worden, wat bij zal dragen aan de effectiviteit en efficiëntie van de Europese Unie.
- Daarnaast dient de Europese Raad de kandidaten voor de Europese Commissie voor te dragen op basis van capaciteiten. Deze kandidaat-commissie hoeft wat de JOVD betreft ook niet meer in zijn geheel goedgekeurd te worden door het Europees Parlement: iedere kandidaat wordt door het Parlement individueel getoetst.
- Het Europees Parlement is veel te groot geworden. De werkzaamheden van het parlement kunnen volgens de JOVD ook met tweehonderd parlementariërs gerealiseerd worden. Dit vergroot de effectiviteit, efficiëntie en de zichtbaarheid van het parlement. Om de democratische legitimiteit te vergroten, moeten parlementariërs initiatiefrecht hebben en moet het parlement betrokken worden op alle beleidsterreinen waar de EU over gaat.
- De uitbreiding van de EU is vaak te snel gegaan. De JOVD pleit voor behoedzaamheid bij verdere uitbreiding en pleit ervoor om geen nieuwe lidstaten meer toe te laten tot bovengenoemde bestuurshervormingen zijn doorgevoerd.
- De JOVD benadrukt dat de ECB altijd onafhankelijk dient te blijven van de politiek. Ook moet de ECB alle ruimte krijgen om de doelstellingen die haar door de lidstaten zijn gegeven, na te leven.
- Het Gemeenschappelijk Buitenlands- en Veiligheidsbeleid dient volgens de JOVD afgeschaft te worden. Individuele lidstaten zijn prima in staat om hun eigen buitenlands- en veiligheidsbeleid te bepalen.
- Om de buitengrenzen van de EU beter te beschermen dient FRONTEX versterkt te worden. Het moet voorkomen worden dat de Middellandse Zee en de oostgrens van de EU veranderen in mensensmokkelpassages. Daarom moet FRONTEX meer middelen krijgen om de buitengrenzen van de EU goed te kunnen beschermen.
- De JOVD is tegen Europese wetgeving die de privacy van Europese burgers aan banden legt. Deze wetgeving is veelal geboren uit regelzucht en de waan van de dag. De JOVD vindt dan ook dat de Europese Unie zorg moet dragen voor en betere bescherming van persoonsgegevens door het terugdraaien of aanpassen van genomen besluiten.

Defensie

Het is in het belang van de Nederlandse veiligheid en de Nederlandse handelseconomie om bij te dragen aan vrede en veiligheid, overal ter wereld. Juist daarom is het dat Nederland over een operationeel leger beschikt dat op ieder geweldsniveau kan opereren.

- De jarenlange bezuinigingen op Defensie moeten worden teruggedraaid. Wat de JOVD betreft gaat Nederland weer minimaal 2% van het BBP besteden aan Defensie.
- Nederland mag geen enkel project voor ontwikkeling van materieel meer verlaten. Door het verlaten van de ontwikkeling van tanks is voor decennia aan kennis verdwenen. Kennis die pas na jarenlange investeringen weer terug kan komen.
- Nederland moet als soeverein land geheel zelf kunnen beslissen waar en wanneer zij haar mannen en vrouwen inzet. Nederland moet daarnaast de kwaliteit van haar eigen operationele slagkracht bewaken. Hierin moet Nederland zich niet afhankelijk maken van andere Europese naties. De JOVD is daarom fel tegenstander van de vorming van een Europees leger.
- Bewapende drones moeten een prominente plek innemen in de Nederlandse luchtmachtstrategie. Met het huidige contingent van slechts 37 JSF's kan Nederland namelijk niet altijd meevechten op het hoogste geweldsniveau. Bewapende drones kunnen dit gebrek compenseren. De JOVD is tegen automatische drones, omdat wij stellen dat altijd de menselijke hand in een gevechtsbeslissing gehanteerd moet worden.

Militaire missies

- De JOVD vindt dat Nederland haar verantwoordelijkheid in de internationale gemeenschap niet uit de weg moet gaan. Deze verantwoordelijkheden bestaan uit het nastreven van vrede, veiligheid en democratie binnen de internationale gemeenschap. Dit is ook in het belang van Nederland en zal de internationale positie en de handelsbetrekkingen ten goede komen. Het ambitieniveau moet daarom omhoog.
- Politiemissies kunnen onderdeel zijn van een bredere militaire operatie. De voorkeur gaat echter uit naar serieuze militaire operaties die het verschil kunnen maken voor vrede en veiligheid. Nederlandse militaire missies moeten significant zijn.

NAVO

- De JOVD vindt dat de NAVO de plicht heeft in te grijpen als mensenrechten in het geding zijn, in het bijzonder, wanneer de Veiligheidsraad niet in staat is een besluit te nemen. Naast de huidige gemeenschappelijke verdediging van het luchtruim met de Benelux-landen wil de JOVD een uitbreiding met andere NAVO-lidstaten.

Veteranen

Nederland telt ruim 100.000 militaire veteranen. Nederlandse veteranen hebben gemeen dat zij in opdracht van onze democratisch gekozen regering zijn ingezet onder oorlogs- of daarmee vergelijkbare omstandigheden. Deze mannen en vrouwen verdienen groot respect en eeuwige dankbaarheid voor hun verrichte krijgsdienst in naam van het Koninkrijk der Nederlanden.

- Met de komst van het Veteranenloket en de jaarlijks georganiseerde Nederlandse Veteranendag toont de overheid en de samenleving als geheel de welverdiende erkenning en waardering voor veteranen. De JOVD deelt deze sympathieke houding tegenover onze veteranen en zal ervoor waken dat deze bijzondere mannen en vrouwen de dankbaarheid en eerbied ontvangen waarop zij recht hebben. Tevens maakt de JOVD zich hard voor degelijke nazorg en ondersteuning op de arbeidsmarkt voor veteranen na het verlaten van

de krijgsmacht. Het is immers de soldaat, de eenvoudige soldaat, die aan de basis van onze vrijheid staat.

Belastingen

Nederland heeft financieel gezien een zeer ingewikkeld stelsel. Voor ieder probleem is in Nederland een toeslag bedacht, voor iedere kans is een korting bedacht. Volgens de JOVD kan en moet dit veel eenvoudiger. Het rondpompen van geld is namelijk niet lucratief. Daarnaast bevordert een eenvoudig belastingstelsel de economische groei.

- De JOVD pleit voor een vlaktaks met forse belastingvrije voet. Daarnaast moeten alle aftrekposten, toeslagen en heffingskortingen vervallen, met uitzondering van één algemene arbeidskorting. Deze korting zorgt ervoor dat er een minimumbestaansniveau wordt gegarandeerd en dat er een prikkel ontstaat om vanuit een uitkerings situatie aan het werk te gaan.
- Ook voor bedrijven moet het belastingstelsel vereenvoudigd worden. De JOVD vindt dat dividenden belastingvrij uitgekeerd moeten kunnen worden. Omdat de winst van een bedrijf al wordt belast met vennootschapsbelasting is er volgens de JOVD geen noodzaak om het uitkeren van de winst nog eens te belasten. De JOVD vindt het niet erg als na het afschaffen van de dividendbelasting de vennootschapsbelasting ter compensatie wordt verhoogd. Het gaat hierbij dus niet om een belastingverlaging, maar een vereenvoudiging.
- Naast het afschaffen van de dividendbelasting pleit de JOVD ook voor het afschaffen van belastingen op 'aanmerkelijk belang aandelen'. Deze belastingen zijn immers altijd bovenop een eerder belaste winst of eerder belast inkomen. 'Box 2' houdt daarmee op te bestaan.
- De vlaktaks moet ook gelden voor de BTW. Er moet één algemeen tarief komen, wat lager is dan het huidige 'hoog-tarief' en hoger is dan het huidige 'laag-tarief'.
- Belastingen over schenkingen en erfbelasting moeten worden afgeschaft. Dit omdat dubbele belasting voorkomen moet worden: de betreffende bedragen zijn namelijk al belast toen deze zijn verdiend. Ook de overdrachtsbelasting moet worden afgeschaft, dit is niet meer dan een melkkoe voor de overheid.
- De vermogensrendementsheffing is een noodzakelijk kwaad. Ondanks dat dit feitelijk ook een dubbele belasting is, bevordert deze belasting consumptie en investeringen gigantisch. Aangezien stilstaand geld dodelijk is voor economische groei is het daarom van belang dat er belasting op vermogen geheven moet worden.
- Accijnzen moeten eerlijk geheven te worden. De JOVD pleit er daarom voor dat accijnzen kostendekkend gemaakt worden, waardoor ze niet langer als melkkoe voor de schatkist gebruikt kunnen worden. Op basis van een berekening van kosten van de externe effecten moet de hoogte van de accijns voortaan vastgesteld worden.

Economische Zaken

Nederland is van oudsher een internationaal georiënteerd handelsland, dat in economisch opzicht onlosmakelijk verbonden is met Europa en met de wereld. Dit heeft als sterk punt dat Nederland volop kan profiteren van mondiale vrede en welvaart. Nadelig is dat Nederland ook sterk afhankelijk is van het buitenland. Economische of politieke instabiliteit wordt in Nederland meteen gevoeld.

Economie

De JOVD vindt dat de overheid in beginsel een terughoudende rol in de economie moet hebben. Echter, om excessen te voorkomen, moet de overheid er zorg voor dragen dat er geen monopolies ontstaan die de consument benadelen. Dit geldt ook voor de activiteiten van malafide bedrijven en het misbruik van vertrouwen en kennis.

- De overheid moet ernaar streven dat de Europese mededingsautoriteit veel strenger toeziet op het bestrijden van monopolies en oligopolies. Alleen een concurrerende economie kan namelijk gezond blijven. Het aanpakken van grootschalige staatssteun door Europese overheden past hier ook bij.
- De consument heeft een eigen verantwoordelijkheid om zich goed te informeren. Om dit echter goed mogelijk te maken is het van belang dat misleidende reclame en misleidende informatie harder wordt aangepakt.

Schijn-ZZP'ers

- Het bestaan van zogenaamde 'schijn-ZZP'ers' moet aan banden gelegd worden. Situaties, waarbij werknemers ontslagen worden om vervolgens als ZZP'er terug in dienst te worden genomen, zijn namelijk onwenselijk. Hierbij onttrekken werkgevers zich aan de verplichting om premies voor sociale zekerheden te betalen, waardoor ZZP'ers minder bescherming genieten dan overige werknemers die exact dezelfde functie uitoefenen.

Sociale Zaken

Het belang van efficiënte en effectieve voorwaarden omtrent sociale zekerheid is van alle tijden. De JOVD ziet grote verbeteringen mogelijk op het gebied van pensioenen en poldermodel.

De oude dag

Het gebruiken van een omslagstelsel voor de AOW heeft als voordeel dat de pensioenlasten verdeeld worden over grote groepen. Echter, dit systeem heeft als nadeel dat er disbalans kan ontstaan als de groep AOW-gerechtigden relatief groeit ten opzichte van de groep werkenden. Dit nadeel vormt op het moment een groeiend probleem vanwege de toenemende druk die de vergrijzing legt op de collectieve voorzieningen.

- De JOVD spreekt zich daarom uit voor het laten vervallen van de AOW; indien men niet kan rondkomen na het bereiken van het 67^e levensjaar, kan men een beroep doen op de bijstand. De beëindiging van de AOW dient te gebeuren middels het langzaam afbouwen van dit systeem. Door middel van de door de JOVD gewenste herziening van de pensioenen kan het inkomensverschil worden opgevangen.

Pensioen

Er dient een herziening van het pensioenstelsel plaats te vinden. Dit houdt in dat de huidige verplichting tot het betalen van pensioenpremies dient te worden vervangen door een algemene spaarplicht, die ook geldt voor ZZP'ers.

- Nederlanders krijgen, binnen bepaalde grenzen, de vrijheid om te kiezen wanneer hun pensioen ingaat, alsmede de vrijheid om meer dan het wettelijke minimaal verplichte pensioen te sparen.
- Het gespaarde bedrag wordt ingehouden door werkgevers en op een persoonlijke pensioenrekening van de werknemer gestort, waarbij de werknemer de vrije keuze heeft bij welke erkende pensioenuitvoerder het geld wordt ondergebracht. Het exorbitante aantal werkgever- of sectorgebonden pensioenfondsen zal mede door deze maatregel worden teruggedrongen, wat de efficiëntie van het hele systeem ten goede zal komen.
- Een hogere efficiëntie van het pensioensysteem zal eveneens bewerkstelligd worden door de mogelijkheid voor nieuwe pensioenuitvoerders om tot het stelsel toe te treden, mits in het bezit van een vergunning. De toelatingseisen tot het 'uitvoerderschap' van de pensioenen moeten worden versoepeld, zodat de consument meer keuze krijgt waar hij wil sparen.
- De overgang tot een nieuw systeem noopt tot een goede overgangsregeling; reeds opgebouwde rechten worden niet aangetast. Echter, op vrijwillige basis mag men wel besluiten om bestaande rechten onder te brengen in het nieuwe systeem.
- Werkenden met een hypotheek kunnen hun pensioenpremie gebruiken om hun hypotheek mee af te lossen, mits zij verzekerd zijn van een zelfgespaard minimumpensioen. Het niveau van dit minimumpensioen zal het bijstandsniveau zijn. Een belegging in het eigen huis of een belegging via een pensioenfonds zijn namelijk in die zin gelijk, dat beide soorten vermogen afhankelijk zijn van de grillen van de markt.

Werk

De JOVD vindt een zeer flexibele arbeidsmarkt van evident belang en zet zich daarom in voor een soepel ontslagrecht. In recente jaren zijn hierin al stappen gemaakt, maar een verdere versoepeling is wenselijk.

- De huidige vormen van arbeidscontracten voldoen niet meer aan de flexibele arbeidsmarkt zoals die nu bestaat. Er wordt momenteel een groot onderscheid gemaakt tussen tijdelijke contracten en contracten voor onbepaalde tijd, wat zorgt voor een tweedeling op de arbeidsmarkt. In plaats van deze vormen met zeer ongelijke voorwaarden, zou er een nieuw contract moeten komen dat per definitie voor onbepaalde tijd is, maar altijd zonder tussenkomst van een rechter kan worden ontbonden op basis van een eenvoudige ontbindingsvergoeding. Deze vergoeding is gelijk aan een half maandsalaris per dienstjaar, waarbij het aantal dienstjaren naar boven wordt afgerond en er een maximum bestaat van zes maandsalarissen. Dit biedt werkgevers de flexibiliteit om gemakkelijker personeel aan te nemen of te ontslaan, geeft werknemers de nodige zekerheid en ontlast de rechtspraak van de vele en dure procedures die aangespannen worden.

Bijstand

- Mensen jonger dan zestig jaar die in de bijstand komen hebben het recht en de plicht om onderwijs en trainingen te volgen. Deze verplichting, in combinatie met een strengere sollicitatieplicht, zal ervoor zorgen dat de betreffende persoon zo snel mogelijk weer aan het werk kan. De lasten voor het individu en voor de samenleving worden hiermee tot een minimum beperkt.
- De JOVD meent dat het niet haalbaar is om bijstandsgerechtigden de verplichten om werk te verrichten. De kosten om dit te controleren zijn gigantisch. Tevens is het risico van oneerlijke concurrentie ten opzichte van marktpartijen bijna altijd aanwezig.
- De JOVD is van mening dat met de decentralisaties van de rijksoverheid rond de bijstand ook meer beslissingsbevoegdheid naar de gemeenten moet worden overgebracht. Zo kunnen gemeenten, die vaak beter zicht hebben hun specifieke problematiek, ruimte te geven om bepaalde bijzondere programma's, regelingen of re-integratie trajecten uit te voeren waar zij heil in zien.
- De armoedeval, waarbij het meer loont om in een bijstandssituatie te verkeren dan te werken tegen een minimumloon, moet voorkomen te worden. Dit kan bewerkstelligd worden door de financiële voordelen waar bijstandsgerechtigden recht op hebben, zoals heffingskortingen en kwijtschelding van gemeentelijke heffingen, te versoberen of af te schaffen.

Rol van de overheid in de arbeidsmarkt

- Economische groei ontstaat vanuit de maatschappij, niet vanuit de overheid. De enige manier waarop de overheid de structurele werkgelegenheid kan bevorderen is door niet te veel te mengen in de economie.
- Hiermee samenhangend dient het ontslagrecht voor ambtenaren gelijk getrokken te worden met dat van normaal personeel. Momenteel genieten ambtenaren namelijk een bijzondere ontslagbescherming.
- Het aannemen van ambtenaren en het verschaffen van werk in het algemeen dient dan ook te gebeuren door te concurreren met marktpartijen in het aantrekken van toptalent tegen topsalarissen. Hiermee komt de Balkenendenorm te vervallen.
- Echter, buitenproportionele randgevallen als gehandicapten en ouderen die op de arbeidsmarkt in hun zoektocht naar werk niet succesvol zullen zijn zonder hulp van de overheid, dienen deze hulp te ontvangen. Dit kan zijn middels het aanbieden van een arbeidsplaats of middels het aanbieden van training en scholing.

- Er dient een einde te komen aan het algemeen verbindend verklaren van cao's; deze worden in wezen gewone arbeidsovereenkomsten met een collectief karakter. Hierbij dient dit collectieve karakter niet breder te zijn dan de partijen die de overeenkomst aangaan; niet-leden zijn volledig vrij om een andere overeenkomst te sluiten.

Vakbonden en stakingsrecht

- Recente ontwikkelingen, uitspraken en akkoorden laten zien dat de vakbonden een grote rol spelen in de bepaling van het overheidsbeleid. De JOVD vindt dit een slechte ontwikkeling. De grijze, slinkende achterban van de vakbonden is namelijk op geen enkele wijze een goede vertegenwoordiging van de Nederlandse werkende bevolking.
- Het verbod op stakingsbreking wordt opgeheven, waardoor werkgevers en opdrachtgevers in staat worden gesteld om alternatieve werknemers in te huren. Dit zorgt ervoor dat het publiek minder last heeft van de staking, wat immers een conflict is tussen werkgever en werknemer. De druk op de werkgever blijft desondanks bestaan: stakingsbrekers zijn altijd veel duurder dan normale werknemers.
- Daarnaast zal het niet langer zijn toegestaan om bedrijfspanden of terreinen te bezetten, waarbij deze bezetting tot doel heeft om werkwillenden te hinderen in het uitvoeren van hun werk.